

ÚJABB KUTATÁSI EREDMÉNYEK A BROJLERCSIRKÉK ENTERÁLIS VÍRUSFERTŐZÉSEINEK HAZAI ELTERJEDÉSÉRŐL

Dr. Mándoki Míra
Egyetemi docens
témavezető

Kovács László
V. évfolyamos
állatorvoson hallgató

Dr. Gál János
Egyetemi docens
társ-témavezető

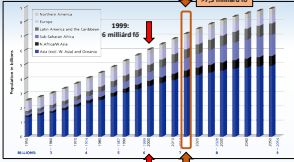

A nagyüzemi baromfitartás kiemelkedő jelentősége

• A világ népessége rohamosan növekszik, az élelmiszer-iparnak pedig lépést kell tartania a Föld gyorsan növekedő lakosságával.

2015: 17,8 milliárd kg

A nagyüzemi baromfitartás kiemelkedő jelentősége

• A világ népessége rohamosan növekszik, az élelmiszer-iparnak pedig lépést kell tartania a Föld gyorsan növekedő lakosságával.

➔

A nagyüzemi baromfitartás kiemelkedő jelentősége

The diagram illustrates the reduction in production costs per unit through three stages. The first stage has a value of 6.8, the second 2.9, and the third 1.7. The first two stages are crossed out with red 'X' marks, while the third stage is highlighted with a blue box. Below the stages, values <math>< 2.55</math> and 1.52 are shown, indicating further cost reductions.

- Rövid idő alatt jelentős mennyiségű, értékes fehérje.
- A gazdasági hasonlítókat közül a legkevesebb takarmányt használja fel egységnyi termék-előállításra vetítve.
- Nagy reprodukciós potenciál.

A nagyüzemi baromfitartás kiemelkedő jelentősége

The flowchart shows that hybridization leads to a decrease in disease resistance (Ellenálló-képesség csökkenése). This results in pathogens being easier to catch (Pathogén kórokozók könnyebb kártétele). Additionally, facultative pathogens (Fakultatív patogén kórokozók) also become significant (is komoly veszélyt jelentenek).

A brojlertermelés és -minőség limitáló tényezői

The diagram shows a central broiler chicken with arrows pointing to it from various limiting factors: Egészség (Health), Takarmányellátás (Feed supply), Takarmány beltartalma (Feed content), Fény (Light), Hőmérséklet (Temperature), Szellőztetés (Ventilation), Ivóvíz ellátás (Water supply), Állománysűrűség (Stocking density), and Vakcinázási státusz (Vaccination status).

SATNYASÁG ÉS TÖRPNŐVÉS SZINDRÓMA = RSS (*Runting-stunting syndrome*)

- 1970-es évek óta
- Nem egy konkrét betegség → SZINDRÓMA

RSS - nevezéktan

- Számos elnevezéssel találkozhatunk
  - **satnyaság és törpenövés szindróma** („runting-stunting syndrome“)
  - **fertőző satnyaság** („infectious stunting“)
  - **fertőző inhomálygyulladás** („infectious tenosynovitis“)
  - **virusos ízületi gyulladás** („infectious arthritis“)
  - **sápadt csirke szindróma** („pale bird syndrome“)
  - **malabsorptiós és maldigestiós szindróma**
  - **csökkent csirke szindróma** („runting syndrome“)
  - **helikopter betegség** („helicopter disease“)
  - **csonttörés betegség** („brittle bone disease“)

RSS - kóroktan

- Fertőző és nem fertőző kórokok

Fertőző

- Több víruscsoport szerepel a fertőzésben
- Reo-
- Rota-
- Astro-
- Avian Enterovirus-Like
- Parvo-
- Corona-
- Birnavírusok

Nem fertőző

- Számos tényező
- Tartósan ható stresszorok

↓

Nem megfelelő technológia

} **Mindegyikkel kiváltható egy vagy több tünet**
+ iszakteriумokkal való kapcsolat is fontos
(*E. coli, Campylobacter jejuni*)

RSS - kórfejlődés

- Számos kutatócsoport foglalkozik a témával
- Azonban a pontos kórfejlődés továbbra sem teljesen tisztázott

---

RSS - klinikai tünetek

3 különböző típus

- Emésztőszervi forma
- Izületi forma
- Idegrendszeri forma

RSS - klinikai tünetek

- Hangosan csipogás
- Összebujás
- Nyugtalanág
- (esetenként) Leverték
- Etvágtalanság (2-3 hét múlva teljesen elfordulhat)
- Alomanyag felvétel
- Híg bélsár-ürítés
- Sápadság
- Tollasodási zavar (*tollak rendellenes állása)
- Csontosodási (csontképzés, csontfejlődés) zavar
- Combsontfej-elhalás → mozgászavarok

RSS – kórbontani elváltozások

- Bélrendszerre és esetleg az ízületekre korlátozódnak
- másodlagos fertőzések elváltozásai

Sétbnévés   Emésztetlen takarmányrészecskék   Híg bélirtalom   Talpfekély

Csontössedési zavar, Combsontefej-sorvadás   Gázosodott belek

---

RSS – kórjelzés

Tünetek
+
Patológiai elváltozások
+
Kiegészítő vizsgálatok:

- Baktérium-tenyésztés
- Kórszövettan
- PCR
- Egyéb:
  - Elektronmikroszkóp
  - Sejtenyésztés
  - Immunhisztokémia

+
• Új: termelési mutatók vizsgálata

Kutatásunk célja

- a 2012-2013-ban megkezdett telepi felmérések folytatása
- eddigi (hazai és nemzetközi) vizsgálatok megerősítése
- a kórkép patogenezisének és diagnosztikájának tökéletesítése

**A BROJLER
VÉGTERMÉK-ELŐÁLLÍTÁS
HATÉKONYSÁGÁNAK
FOKOZÁSA**

Anyag és módszer

- 1. Klinikai megfigyelés
- 2. Kórbonctani vizsgálat
- 3. Bakteriológiai vizsgálat
- 4. Kórszövettani vizsgálat
- 5. Molekuláris biológiai vizsgálat
- 6. Termelési mutatók vizsgálata

- 1. Csurgás-csöpögésmérő
- 2. Kórbonctani vizsgálat
- 3. Bakteriológiai vizsgálat
- 4. Kórszövettani vizsgálat
- 5. Molekuláris biológiai vizsgálat
- 6. Termelési mutatók vizsgálata

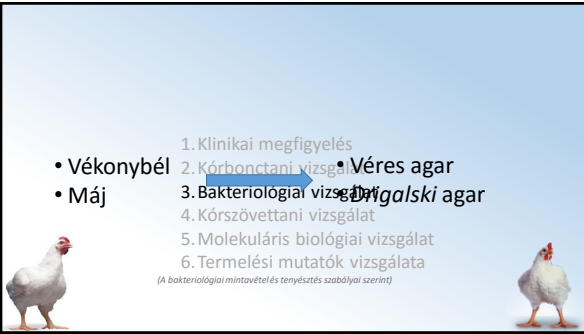

• Vékonybél
 • Máj

1. Klinikai megfigyelés
 2. Kóronctani vizsgálat
 3. Bakteriológiai vizsgálat
 4. Kórszövettani vizsgálat
 5. Molekuláris biológiai vizsgálat
 6. Termelési mutatók vizsgálata
(A bakteriológiai mintavétel és tenyésztés szabályai szerint)

• Véres agar
 • Drigalski agar

---

8 %-os puffertolt formaldehid oldat → Előkészítő automata → Parafinba ágyazás → Metasztékészítés → Megfestés (hematoxilín-eozin)

1. Klinikai megfigyelés
 2. Kóronctani vizsgálat
 3. Bakteriológiai vizsgálat
 4. Kórszövettani vizsgálat
 5. Molekuláris biológiai vizsgálat
 6. Termelési mutatók vizsgálata
(A kórszövettani vizsgálat szabályai szerint)

Mintavétel:
 • bélfal
 • béltartalom (caecum)
 • lép, máj, nyirokszervek

↓ Homogenizálás (1000 rpm)
 ↓ Nukleinsav-izolálás (RNeasy kit)
 ↓ PCR vizsgálat (Munkaszorostól pártól külön-külön vizsgálható)

1. Klinikai megfigyelés
 2. Kóronctani vizsgálat
 3. Bakteriológiai vizsgálat
 4. Kórszövettani vizsgálat
 5. Molekuláris biológiai vizsgálat
 6. Termelési mutatók vizsgálata

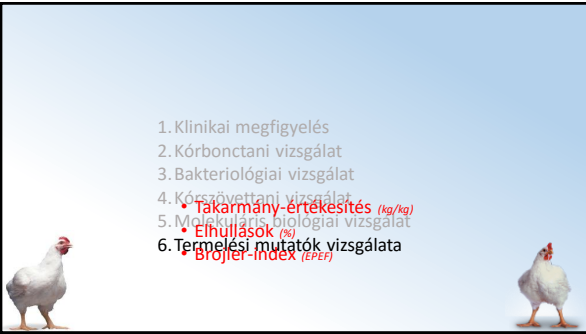

---

1. Klinikai megfigyelés
2. Kóronctani vizsgálat
3. Bakteriológiai vizsgálat
4. Kórszövettani vizsgálat
5. Molekuláris biológiai vizsgálat
6. Termelési mutatók vizsgálata

- Takarmány-értékesítés (kg/kg)
- Elhullások (%)
- Etojlet-index (EPEF)

Eredmények

Klinikai megfigyeléseink:

- Szétnövés, csököttség
- „Pecsétes fenekű csirkék” (~hasmenés)
- Csapzott tollazat, rossz tollasodás
- Magas elhullás
- Nedves, kérges alom
- Mozgásszervi problémák

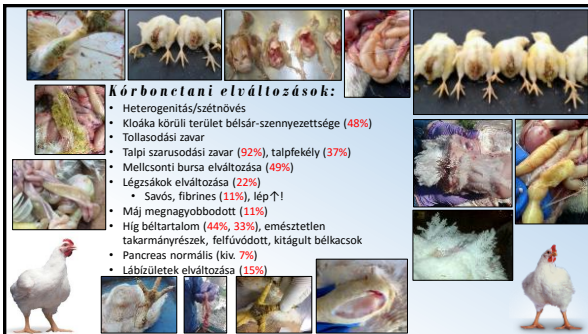

Kóroctani elváltozások:

- Heterogenitás/szétnövés
- Kloaka körüli terület bélsár-szennyezettsége (48%)
- Tollasodási zavar
- Talpi szárusodási zavar (92%), talpfekély (37%)
- Mellcsonti bursa elváltozása (49%)
- Légzsákok elváltozása (22%)
  - Savós, fibrines (11%), lép↑!
- Máj megnagyobbodott (11%)
- Híg béltartalom (44%, 33%), emésztetlen takarmányrészek, felfúvódott, kitágult bélkacsok
- Pancreas normális (kiv. 7%)
- Lábizületek elváltozása (15%)

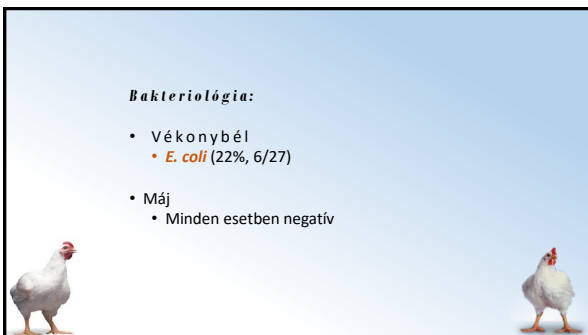

Bakteriológia:

- Vékonybél
  - *E. coli* (22%, 6/27)
- Máj
  - Minden esetben negatív

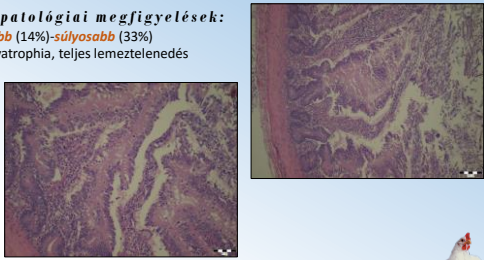

Hisztopatológiai megfigyelések:

- **Enyhébb** (14%) - **súlyosabb** (33%)
boholymphathia, teljes lemeztelenedés

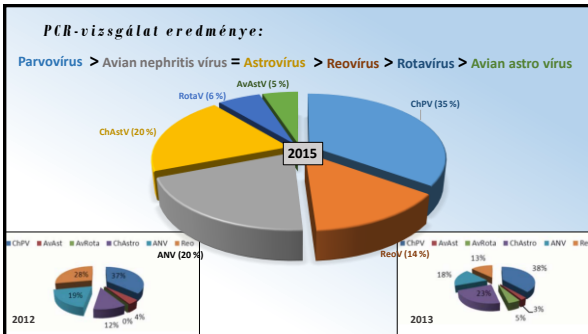

Termelési mutatók:

- Életkor: 40-44 nap
- Vágáskori testtömeg: 2.39-2.89 kg (2.620-2.997)
- Takarmány-értékesítés: 1.58-1.82 kg/ttkg (1.647-1.727)
- Elhullások: 2.8-13.3 %
- Brojler index:
  - **gyenge** (-)
  - **normál** (9 esetben)
  - **jó** (1 eset!)
  - **kiváló** (-)

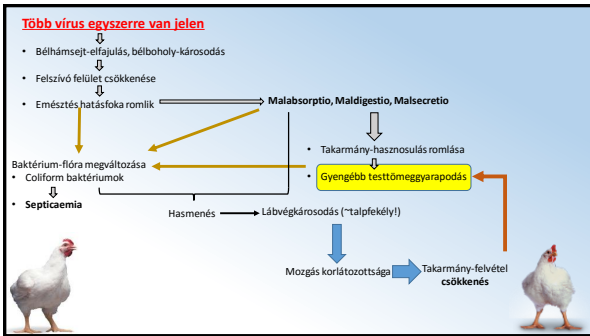

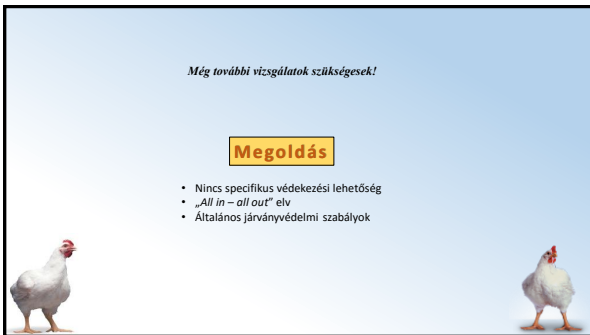

**ÚJABB KUTATÁSI EREDMÉNYEK
A BROJLERCSIRKÉK
ENTERÁLIS VÍRUSFERTŐZÉSEINEK
HAZAI ELTERJEDÉSÉRŐL**

Dr. Mándoki Míra
Egyetemi docens
témavezető

Szent István Egyetem
ÁLLATORVOS-TUDOMÁNYI
Patológiai Tanszék
Budapest

Kovács László
V. évfolyamos
állatorvoson hallgató

Dr. Gál János
Egyetemi docens
társ-témavezető

Köszönöm a figyelmet!

Köszönetnyilvánítás:

Dr. Mándoki Míra tanárnőnek (SziE ÁOTK Patológiai Tanszék)
– témavezetőmnek a kutatásba való bekapcsolódást, a dolgozat megírásához nyújtott segítségét
– a kutatásba való bekapcsolódást

Dr. Bosko Ferenc tanszékvezető úrnak (SziE ÁOTK Patológiai Tanszék)
– a kutatásba való bekapcsolódást

Dr. Gál János tanár úrnak (SziE ÁOTK Egőztudományi és Védőegészségügyi Tanszék)
– a kutatás sordán nyújtott segítségét

Pap Renáta szakasszisztensnek és **Végh Borbála** biológusnak (SziE ÁOTK Patológiai Tanszék)
– a kutatáshoz szükséges laboratóriumi vizsgálatokban nyújtott segítségüket

Dr. Rusvai Miklós tanár úrnak (SziE ÁOTK Patológiai Tanszék)
– a kutatásból írt dolgozatomban írodalmi áttekintésében, a virológiai rész pontosításában nyújtott segítségét

Gyenes József takarmányozási szakértőnek (JIBM Feed Kft. [139])
– aki a személyes konzultációk alkalmával a takarmánygyártás, brojler index stb. fogalmának tisztázásával tudott hozzájárulni a munka tökéletesítéséhez

Dr. Horváth-Papp Imre baromfi szakállatorvosnak (Parizon Poultry Services [140])
– a személyes konzultáció alkalmával a noveltáscsoport tenyésztését

Dudás Viktor állattenyésztő mérnöknek (Vet-Produkt Kft. [141])
– a kutatásba való bekapcsolódást, a rendelkezéseimre bocsátott fotókat

Szüleimnek, páromnak és párom szüleinek!

**ÚJABB KUTATÁSI EREDMÉNYEK
A BROJLERCSIRKÉK
ENTERÁLIS VÍRUSFERTŐZÉSEINEK
HAZAI ELTERJEDÉSÉRŐL**

Dr. Mándoki Míra
Egyetemi docens
témavezető

Szent István Egyetem
ÁLLATORVOS-TUDOMÁNYI
Patológiai Tanszék
Budapest

Kovács László
V. évfolyamos
állatorvoson hallgató

Dr. Gál János
Egyetemi docens
társ-témavezető
